

L. XXXVI.

Štev. 8
1933

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Opombe k članku	113	Čebelarstva opravila v avgustu	120
† Anton Likozar	114	Opazovalne postaje	121
Naravni in narejeni roji	115	Zgodba o čebelah z dolgimi jeziki	122
Zborovanje čebelarjev-prevaževalcev	116	Društvene vesti	123
Razmišljanje o zadruzi	117	Vesti iz podružnic	125
Naši velečebelarji	118	Drobiž	126

Domač slovenski zavarovalni zavod je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

V zavarovanje sprejema:

1. Proti požaru:
  - a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
  - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
  - c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu in steklo proti ubitju.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otrboške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
4. Zavarovanje proti vlamu.
5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.
6. Vse vrste zavarovanj nezgod, jamstva in kaska.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

BUJNO RAST IN OBILO CVETJA

DOSEŽETE, ČE GNOJITE Z

APNENIM DUŠIKOM

Z apnenim dušikom morate gnojiti v jeseni — žita pred setvijo, travnike po zadnji paši, drevje in vinograde tekom jeseni ozir. zime.

NATANČNEJŠA NAVODILA IN NAROČILA OD

TVORNICE ZA DUŠIK D. D. RUŠE

Patentni

zložljivi

foteli

posebno priporočljiv za bolnike, kateri trpe na astmi ali drugih bolečinah, na pr. v nogah

Priporoča se tudi za vsa v tapetniško stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

I. KLOBČAVER

LJUBLJANA

Doljanska c. 17 - dvorišče

Pošljite nemudoma zaostalo in letošnjo članarino!

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE STEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na „Čebelarско društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarske potrebščine: Društvena Čebelarna v Ljubljani, Pražakova ulica 4.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1933. / Številka 8.

Letnik XXXVI.

Opombe k članku:

»Bodimo pazljivi pri odbiri plemenskih matic«,

Jos. Verbič, Ljubljana.

Razveseljivo je, da so se naši čebelarji vendar že začeli zanimati za zadevo, ki se ž njo rejci drugih živali že zdavnaj pečajo, to je za ohranitev vrlin naše čebele, oziroma za njeno izboljšanje. Preden se bodo pa resno oprijeli dela, bo treba podati še mnogo navodil, izpopolniti razloge, ki priporočajo dobro stvar in razkropiti pomisleke, ki govore proti nameravanemu udejstvovanju.

Nekaj misli je pod gornjim naslovom objavil v zadnji številki Sl. Čebelarja g. Guna ter načel najtežje vprašanje, ki bo zahtevalo še več temeljitih razprav. Večinoma pa podcenjujejo in omalovažujejo razloge, ki sem jih jaz objavil zato, da utemeljim potrebo, ki nas sili k odberi rejnih živali. Naj mu bo nekaj odgovora.

V dobro mu štejem, da takoj v začetku članka hvali plemenilne postaje ter jim pripisuje trajno važnost. Priznati mu tudi moram, da dela kratko, eno matično živlensko dobo trajajoča dobrina čebelne družine, pri odbiri precejšnje težave. Pristaviti pa moram, da bodo te težkoče plemenilne postaje odstranile.

Glede slabičev pa velja sledeče. Splošno je znano, da nas kako revše zelo prijetno iznenadi. To pa le pri šibkih rojih, ki jih dobimo navadno iz boljših rodov. Razvijajo se tekom enega leta in nimajo dovolj časa, da dokažejo, kaj zmorejo, zato od odbire

niso izključeni. Vsekakor pa so izvzeti slabiči, ki jih v daljši dobi kljub vsej negi ne moremo spraviti do moči. G. Guna sicer nima takih, dobimo pa jih pri malih čebelarjih dovolj. Pri teh čebelah so matice pomanjkljive in neprimerne za proizvodnjanje in razmnoževanje matic in trotov, ker ne moremo po zakonikih o dednosti od njih pričakovati povoljnih potomcev. Pa tudi v tem primeru se morejo pojaviti izjeme, ker se pri potomstvu včasih pokažejo svojstva prastaršev, a na izjeme ne moremo postaviti zanesljivega temelja.

Res je nadalje, da nas najmočnejši panji puste večkrat na cedilu. Pa tu ne delujejo nikake tajne sile. Ti panji se pač odlikujejo po svoji rodovitnosti, ne pa po svoji vnemi in popolnosti za nabiranje medu, ali pa so za časa bere v stanju, v katerem je pridnost manjša. Nepojasnjene so le sile, ki poleg podnebja in zemlje vplivajo na medenje rastlin. Te so pa za vse čebele kakega čebelnjaka enake in ne morejo povzročiti neenakomernega razmaha čebelnih družin. Nimajo pa čebele za uspešno uveljavljenje enakih notranjih sil. Te ne nastajajo slučajno, temveč so čebelarjem prirojene. Podedovale so jih od svoje matere in od trota, ki jo je oplemenil ali pa od svojih prastaršev. Torej moramo kljub vsem drugačnim, neutemeljenim trdit-

vam pripisati za sluge za uspehe in krivdo za neuspehe le maticam.

Čebelarji najbolj upoštevajo pri čebelah njih pridnost. Da dokazem razliko v pridnosti posameznih panjev in utemeljim potrebo, da se odločimo za popolno odbiro rejnih živali, sem navedel v nekem članku, da je znanemu čebelarju prinesel najboljši panj 8 kg, vsi drugi pa le po 3—5 kg. Ta iz življenja vzeti primer in sledeči račun je bil za moj namen dovolj tehten in gotovo bolj prepričevalen, kakor da bi splošno govoril o čebelni pridnosti. Nikjer pa nisem trdil, da je prvi od navedenih panjev, ker se je enkrat izkazal, tudi najboljši za pleme in da bi bilo iz njega vzeti zalego za matice za vse druge panje, zaradi tega bi si lahko povzročili škodo. V tem primeru bi bilo treba omenjeni primer le izpopolniti in bi dovolj tehtnega povedal.

Jasno pa je kot beli dan, da so podatki, o katerih sem pravkar govoril, važni in potrebni že pri iskanju odličnega rodu in ne šele tedaj, ko ga že imamo, kar trdi g. Guna.

Končno izjavlja, da so moja razmotrivanja glede propadanja čebelnega rodu pretirana in enostranska. Pretiravati nikakor nisem hotel. Naštel sem le vzroke, ki zaradi njih naša čebela nazaduje. Našteti bi mogel pa še druge, n. pr. pri nas običajno prodajanje čebel po izbiri kupca in tej sledeči reji iz izbirkov. Teга dosedaj nisem storil, nisem torej pretiraval. Tudi enostranska niso bila moja iz-

vajanja, ker sem navedel, kaj zadržuje propad čebel. G. Guna opira svojo sodbo na nepremišljeno trditev, da naš človek tisočletja ni ničesar storil za povzdigo čebele ter jo le izžemal in izkoriščal, da se je vendar zavoljo tega prav malo ali pa se sloh nič ni izrodila. Vsakdo, ki le malo pozna zgodovino našega čebelarstva, ve, da so naši čebelarji sicer nevede, vendar mnogo storili za čebelo in da so si sami ob sovplivu podnebja in rastlinja ustvarili svetovnoznano pasmo. Naj navedem le prastaro slovensko pravilo, po katerem so vsako jesen vse prelahke panje izločili iz obrata in podrli. Lahki so ostali le panji z malorodovitnimi maticami ali pa z nepridnimi, bolehavimi čebelami. Z odstranitvijo slabičev so se od plemenjenja izključile ne samo malovredne matice, temveč tudi nevšečni troti, ki bi jih rodile.

S takim postopanjem so naši predniki večinoma nevede vršili redno rejno odbiro in pripomogli, da se čebela ni izrodila, temveč izboljšala. Tudi drugi razlogi dokazujejo, da ni res, da so bile naše čebele že od nekdaj prepuščene same sebi. Če bi mi tako vplivali na čebele kot naši pradedje, ne bi potrebovali plemenilnih postaj.

Popolnoma pa odobravam stavek g. Gune, da bo treba za uspešno odbiranje plemenskih matic temeljitega, skrbnega in zlasti vsestranskega opazovanja čebelnih družin. To pa je že sedaj potrebno in ga čebelarjem najtoleje priporočam.

† Anton Likozar.

Dne 22. julija t. l. je po daljšem bolehanju umrl ljubljanski občinski svetnik g. Anton Likozar, nadučitelj v pokoju.

Rodil se je dne 11. decembra 1857. l. v Primskovem pri Kranju. Kot učitelj je služboval v Velesovem, v Olševku in v Goričah, v Godoviču in v Preserju pri Borovnici. Leta 1904 je prevzel vodstvo salezijanske šole na Rakovniku, ki jo je vodil do svoje upokojitve l. 1924.

Pokojni ima velike zasluge za napredek našega čebelarstva. V letih 1907 do 1911 je priredil mnogo shodov in tečajev ter ustanovil lepo število podružnic. Udeleževal se je tudi pri pospeševanju sadjarstva.

V ljubljanskem občinskem svetu je bil od l. 1908. Z vnemo je sodeloval pri raznih stanovskih, prosvetnih, gospodarskih in tudi političnih organizacijah. Posebno skrb pa je posvetil ljubljanskemu osnovnemu in obrtnemu šolstvu ter ureditvi tržnih razmer mesta Ljubljane. — Dasi že visoko v letih, je bil do zadnjega neumorno delaven in podjeten.

Z Likozarjem je legel v grob čebelarški pionir in zgledno delaven rodoljub, ki si je s svojim delovanjem sam postavil najčastnejši spomenik. Njegov pogreb je pokazal kako zelo cenjen in spoštovan je bil med ljubljanskim prebivalstvom.

Slava njegovemu spominu!

Naravni in narejeni roji.

Henrik Peternel.

Beseda »roj« zbuja v srcih čebelarjev razne občutke. Čebelar s kranjiči, začetnik v čebelarstvu se veselita naravnega prirastka in tudi marsikateremu starejšemu čebelarju se razvedri lice, ko zasliši veselo šumenje roja v zraku. So pa tudi čebelarji, ki se primejo za glavo, ko vidijo roj. Tarnajo obupani, da so ob pridelek medu plemenjaka. Kakor po navadi je tudi resnica o vrednosti rojev v zlati sredini, niti veselje niti obup nista na mestu, ko dobimo roj, vsaj vedno ne!

Preden ocenim vrednost naravnih in narejenih rojev, naj naštejemo vzroke rojenja, oziroma poiščem zadnji vzrok rojenja.

Pomanjkanje prostora sicer pospešuje nagnjenje k rojenju, a ni pravi vzrok. Znano je, da n. pr. roji družina v malem kranjiču velikokrat prej, nego čebele zasedejo in izdelajo ves razpoložljivi prostor.

Starost matice tudi ni vzrok rojenja, ker rojijo ravno tako rade družine s komaj leto dni staro matico. Hiba matice ali pa njena starost sta tudi večkrat vzrok tihemu preleganju matic nego rojenju.

Dobra paša ni vzrok rojenja, saj je znano, da ob prav dobri paši matica prav malo zalega, ker zalijejo čebele sproti vsako prazno celico z medečino (nektarjem) in tako ovirajo matico v zaleganju. Potem ni one množice čebel, ki je prvi pogoj rojenja.

Resnica pa je, da zelo pospešuje rojenje zgodnja in izdatna paša, oziroma izdatno pitanje spomladi z medom, ki mu je primešane veliko obnožine. To pospešuje zgodnje zaleganje.

Danes je brez dvoma dognano, da je neposredni vzrok rojenja natrpanost čebelnega gnezda z mladnicami. S tem je tudi pojasnjeno, zakaj prepreči prestavljanje zaleženih satov iz plodišča v medišče rojenje vsaj za nekaj tednov.

A prenatrpanost čebelnega gnezda z mladnicami je le neposredni vzrok rojenja. Kje pa tiči zadnji vzrok, da je gnezdo natrpano, in to tako neredno, včasih pač, včasih ne.

Na to vprašanje nimamo drugega odgovora nego odgovor, ki nam ga je dal naš stari slavni mojster Janša: »Kakor vsem drugim živalim je čebelarju prirodna skrb za obstanek in množitev.« To je torej pravi vzrok rojenja: naravni zakon! S tem odgovorom je tudi povedano, čemu so roji čebelarju. Roji so za to, da se množi število čebelnih družin, so edina pot, po kateri dobimo zaželjeno število čebelnih družin.

Kakor ob drugih prilikah se človeški um pri rojih ni zadovoljil s tem, kar nudi narava, večkrat celo skopo, in se je osmelil posnemati jo s tem, da čebelar nareja sam roje. Poskusi so uspeli, in danes ne manjka navodil, po katerih je mogoče si narejati roje in si namnožiti čebelne družine. So načini narejanja rojev, pri katerih je človek prekosil naravo samo.

Kakor sem rekel začetkoma, se marsikateri čebelar ustraši roja, češ: sem ob pridelek medu pri plemenjaku-izrojencu. Ne da se taji, čestokrat je to resnica, a na srečo ne vedno. En naravni roj, ne kar cela truma rojev z mladnicami v prenatrpanem panju ob dobri paši, vzame družini le nepotrebne čebele, ki bi drugače lenarile v plemenjaku. Roj sam dela z nepopisno pridnostjo, v plemenjaku-izrojencu se ustavi za nekaj časa čezmerno zaleganje v korist nabiranja medu ob dobri paši. Mlada matica začne po oploditvi v izrojencu neugnano zalegati, prestalo je le zaleganje čebel v času, ko bi zaležene čebele prišle izležene v brezpašno dobo. A priznati moramo, da ne pride vsak roj ob tako primerenem času.

Kdor ne zna ali noče narejati rojev in hoče povečati število čebelnih družin, je navezan na naravne roje.

Narejen roj ima pred naravnim to prednost, da zavisí njegov nastanek od naše volje. Slabi uspehi z narejenimi roji so nasledek neznanja čebelarja, ali njegovega prekomernega poželenja po namnožitvi čebelnih družin. To pa je isto, kakor pri naravnih rojih. Ako čebele rade rojijo in čebelar sprejme vsak roj in se malo briga za roje, ki jih je vsadil v panje, bo imel mogoče jeseni veliko število družin, a mnogo bo med njimi pravih slabičev. Nego zahtevajo naravni in narejeni roji, brez zmernosti ne smemo povečati čebelarstva ne z naravnimi, ne z narejenimi roji.

Koliko naravnih rojev naj sprejmemo, oziroma koliko rojev naj naredimo?

Čebelarju, ki je dosegel zaželeno število panjev, bo v korist, da sprejme, oziroma naredi le toliko rojev, kolikor jih potrebuje, da izpolni vrzeli v čebelarstvu. In še to velja samo za dobre letine, ob slabi letini je bolje, da trpimo vrzeli, to je prazne panje, v kolikor nimamo v ta namen naravnih rojev. Odkod pa so vrzeli? Že jeseni smo večkrat prisiljeni, da izpraznimo ta ali oni panj. Pozimi postane ta ali oni panj brezmatičen, dasi je imel jeseni krasno, mlado matico, pa malovredno ali nerodovito. Zgodi se tudi, da smo prezimili

dovolj rezervnih matic, pa jih nimamo slednjič dovolj. Tudi lahko opeša pozimi ta ali oni panj do slabiča, ki ga moramo spomladi združiti z drugim. Z eno besedo, tudi najskrbnejšemu čebelarju, ki je prezimil dovolj rezervnih matic, se lahko zgodi, da ima spomladi nekoliko praznih panjev. Te vrzeli bo napolnil z naravnimi ali narejenimi roji, ako to dopusti letina.

Zgoditi se utegne še to: vsi panji so napolnjeni deloma s plemenjaki, deloma z roji. Čebelar si ne želi več rojev, a nenadoma se pojavi naravni roj-prvec iz močnega plemenjaka. Vrne naj roj brez stare matice, ki jo naj uniči, čaka pa, da zapoje pevka, nato naj uniči vse matičnike. Rój je nekaj naravnega. Z njim se je plemenjak iznebil čebel, ki jih je bilo odveč. Čebelar pa jih tlači v plemenjak in ga prisili, da lenari prenatrpan še nekaj tednov. Zgodi se tudi kaj rado, da izgubi slednjič edino ostalo mlado matico-pevko na prahi. Ko spozna to izgubo, nima oplojene matice na razpolago. Plemenjak si izgoji novo matico dvomljive vrednosti iz dodane zalege in slednjič ima čebelar namesto orjaka-plemenjaka revnega slabiča. Medu ni dobil prav nič več, nego bi ga bil dal plemenjak, ako bi bil ogrebel njegov prvi roj. Čemu se je torej mučil? Ako pride nenadoma roj-prvec in nima zanj

praznega panja, naj opremi v kakem slabiču ali v panju z narejenim rojem dosedaj prazno medišče, naj ga strogo loči od plodišča in naj nastani v tem medišču začasno nezaželjeni roj. Imel bo ob vsaki priliki rezervno matico, 9 lepo izdelanih in zaleženih novih satov, s katerimi bo lahko podprl potrebne panje. Če ni dobiti v nobenem panju niti v medišču prostora za roj, naj postavi zunaj čebelnjaka v zaboj nekaj satnic ter vsuje vanj roj. Začasno je roj preskrbljen, do jeseni pa bo že vsebino zaboja porabil kje v čebelnjaku.

Koliko pa naj sprejme, oziroma naj naredi rojev čebelar, zlasti začetnik, ki hoče razširiti čebelarstvo? Ni dobro za začetnika, da bi skušal že v prvem letu doseči zaželeno število čebelnih družin. Ako jih zelo razmnoži, bo imel same slabiče, od katerih nima haska. Najusodnejše je to, da ne zna z njimi pravilno ravnati. Spraviti slabiče za zimo je dragoceno in mojstrsko delo, zato bodo v rokah začetnika postali plen roparic ali žrtev zime in namesto polnega čebelnjaka bo imel spomladi manj in slabših plemenjakov nego lani. Napredek v številu družin od 10 izzumljenih na 15—18 zazumljenih jeseni istega leta je največ, kar se da napraviti, ne da bi tvegali svoje čebelarstvo. (Dalje sledi.)

Zborovanje čebelarjev-prevaževalcev.

Poroča Anton Žnideršič.

Dne 17. julija t. l. je bil v hotelu Metropol v Ljubljani shod čebelarjev-prevaževalcev. Sklicalo ga je Čebelarstvo društvo za Slovenijo. Shoda se je udeležilo približno 40 prevaževalcev. Po otvoritvi je dal društveni predsednik prof. Verbič besedo piscu tega dopisa, da poroča, kako si je on zamislil organizacijo prevaževalcev (govor prinašamo v celoti posebej). Večina prevaževalcev se ni mogla ogreti za organizacijo v zadrugi, kakor jo je predavatelj priporočal.

Razni govorniki so navajali sledeče ugovore:

1. da bo zaradi konkurenčne organizacije čebelarjev nastal prej ali slej spor med društvom in zadrugo,

2. da prevaževalci ne bodo zmogli visokih stroškov, ki jih bo povzročilo skupno prevažanje,

3. da se ne sme ozirati na čebelarje z malim številom panjev, ker je njih čebelarstvo le igračkanje in zaradi tega pasivno,

4. da zadruga ne bo mogla prevzeti jamstva, da bodo čebelne družine brez škode dospele na cilj, če jih bodo prevažali in spremljali njeni uslužbenci,

5. da naj se vsak poskus organiziranja prevoza opusti, ker se bo to samo od sebe uredilo brez društva in brez zadruge, kakor se je uredilo na Dolenjskem, kjer so svojčas preganjali prevaževalce pravitako, kakor sedaj na Štajerskem,

6. da se bodo čebelarji, ki niso interesirani na prevažanju, upirali stroškom, ki jih bi društvo imelo s tako organizacijo.

Večina zborovalcev je bila za to, da naj ustanovi društvo za ureditev prevažanja poseben odsek, v katerem naj bi bili zastopniki iz vseh krajev naše banovine.

Prisotni odborniki »Čebelarkega društva« in »Čebelarke družine«, so skušali te pomsleke pregnati s tem, da so dali zborovalcem sledeča pojasnila:

Društvo in zadruga bosta imela popolnoma različen delokrog. Zaradi tega ne bo povoda za spore. Zadruga bo delovala pod okriljem društva in ne izven njega in ne proti njemu. Predsednik prof. Verbič je poročal, da prihajajo neprestano od vseh strani pritožbe zaradi sporov, ki nastajajo med prevaževalci in domačimi čebelarji. Posredovanja županstev,

orožnikov in sreskih načelstev, ki nimajo prav za prav nikakih pravic za taka posredovanja, pa tudi ne prinašajo nikakega haska. Odbor je dobil od občnega zbora nalog, da to vprašanje na kakršenkoli način in čimprej reši. Končno je nasvetoval, naj se organizira prevažanje po podružnicah, in sicer po vzorcu ljubljanske podružnice. Izjavil je tudi, da odbor ne more prevzeti pri svoji obilni zaposlenosti, še organizacijo prevažanja. Zaradi tega je treba, da se organizacija izvede izven društvenega odbora. Odborniki so opozorili zborovalce tudi na osnutek novega čebelarkega zakona, glasom katerega se pridobitniki, med katere je šteti tudi prevaževalce, sploh ne bodo mogli organizirati v društvih, ampak le v zadrugah.

Glede omalovaževanja malih čebelarjev, pa so odborniki pripomnili, da so vsi velečebelarji postali to kar so danes iz malih čebelarjev in da je treba pomagati tudi tem, zlasti zaradi tega, ker so njih čebelarstva pasivna in

jih je treba s prevažanjem napraviti aktivna. Polnega jamstva za prevažanje brez škode zadruge seveda ne bo mogla prevzeti, kajti niti čebelar, ki sam čebele spremlja, ne prevažava vedno brez nezdod. Ker pa bo imela zadruge izkušeno osebje, bodo nezdode gotovo manjše, kakor če prevažajo neizkušene osebe, čeprav so čebelarji. Sicer bo pa vsakemu svobodno, da čebele sam spremlja, jih sam postavi na zadružno pasišče in jih sam zopet odpelje. Vsekakor pa je pričakovati, da bodo prevaževalni stroški nižji kakor so sedaj, ko vsak zase prevažava.

Zborovalci so kljub temu ostali pri svoji zahtevi, da uredi prevažanje društvo samo.

Ko je še pisec tega dopisa izjavil, da bo ustanovljena zadruge »Čebelarke družina« kljub temu svoje delo nadaljevala, ker je prepričana, da se bodo sčasoma razblinili vsi predsodki proti taki organizaciji, je predsednik shod zaključil.

Razmišljanje o zadrugi.

Ludovik Puš.

II.

Zadnjič smo premotrili temelje zadružne ideje in ugotovili, da je za uspešno poslovanje zadruge treba marsikaj žrtvovati. Treba je plačati deleže, jamčiti z nekim zneskom in povrh morda še pri oddaji blaga čakati plačila. Spričo takšnih zahtev človek nejevoljno odkima, rekoč: »To ni nič! Ni vredno, da o tem še zgubljam besede.«

Le počasi! Vsaka kolajna ima dve strani, pravijo. Prav je, če se najpoprej ono pogleda, kjer se pravi: dati. Pa si jo čisto natančno oglejmo! Vzemimo za primer, da bi se določila višina deleža po številu panjev, kar bi bilo najpravičnejše. To bi bilo treba plačati v gotovini, in sicer v znesku, ki bi ga določil občni zbor, morda po Din 10.— na panj, ali več ali manj. Pri srednjem čebelarstvu kakih 20 panjev bi znesel delež Din 200.—. Dvakratno jamstvo bi v tem primeru zneslo 400 dinarjev in bi tega zneska ne bilo treba plačati v gotovini; v gotovini bi bilo plačati le delež. V varno poslujočih zadrugah pa deleži nikakor niso zavržen denar. Vedno se lahko ob izstopu dvignejo, saj so zadruge posojen denar. Jamstvo in delež propadeta le tedaj, če zadruge sploh propade. Je pa ravno pri kupčiji z medom in voskom ta nevarnost veliko manjša kakor pri drugih kmetijskih pridelkih, ki se hitro pokvarijo (sadje, zelenjava, mleko in mlečni izdelki itd). Riziko, ali kakor bi po slovensko rekli nevarnost izgube je pri

čebelarke pridelkih majhna. Saj blago v dobrem skladišču lahko brez škode dolgo leži in čaka ugodne kupčije, kar je prednost, ki je mnogi kmet. pridelki nimajo in je kupčija z njimi zaradi tega mnogo nevarnejša.

Ker smo vedno pri postavki »dati«, si predočimo vsaj približno stroške zadružnega obrata, ki so nemara precejšnje strašilo za naše čebelarje. Zadruge bi morala imeti predvsem dobrega, trgovsko naobraženega poslovodjo, poleg njega pa praktičnega čebelarkega strokovnjaka za skladiščnika. Slednji bi izvrševal tudi druge potrebne posle. Dalje bi morala poleg poslovnih lokalov razpolagati s primernim suhim skladiščem. Ako pregledamo lokale DČ, moremo ugotoviti, da marsikaj že imamo. Če bi nastavili osebje, ki bi moglo voditi tudi z vnovčevanjem pridelkov povečan obrat, bi se izdatki ne zvišali veliko, najemnina za poslovne prostore bi se nemara tudi ne zvišala kaj prida. Vsekakor bi se s preureditvijo DČ v zadruge, ki bi poleg dosedanjih poslov obvezno tržila tudi s pridelki svojih članov — in to preureditev imamo v mislih, ko govorimo o zadrugi — režijski izdatki ne smeli zvišati niti za 30% in bi vsaj v začetku tudi ne bilo potrebno, da bi se za več ko toliko zvišali. Koliko bi pa nova ustanova čebelarjem in našemu čebelarstvu več koristila kot sedaj, bomo govorili pozneje.

Iz te ugotovitve izvira, da bi mogla zadruga pri vnovčevanju medu posebno iz početka, dokler ne dobi dobrega in stalnega trga, delati z majhnim dobičkom in tako ugodno poseči na trg z medom. Ker bi e d i n o ona mogla in morala imeti kontrolirano pristen med, bi bilo njeno blago s primerno reklamo kmalu deležno splošne pozornosti in bi v spretnih in poštenih rokah brezdvomno kmalu lahko osvojila najvažnejše postojanke najprej doma, pozneje bi pa za nekatere vrste medu (hojavec in ajdovec) mogla najti trg tudi v inozemstvu. Če gre ves med v denar sedaj, ko nimamo organizirane prodaje po načrtu, kako da ne bi mogel iti potem?

Premotrimo sedaj še eno neprijetno zadevo, ki je na oni strani, kjer se pravi »dati«, namreč čakanje plačila za oddano blago. Res je: človek blago zato proda, da denar dobi. In če ga takoj dobi, dá celo nekoliko ali pa veliko ceneje, morda celo globoko pod ceno. Za člane, ki bi bili v tako veliki stiski, bi bilo treba najti način, da bi zadruga pridelek takoj plačala. Kolikor morem soditi o slovenskih čebelarjih z ozirom na njih gmotni položaj, bi nemara vendarle ne bilo prav veliko takih. — Vsi pa premislimo, kolikokrat mora človek čakati plačila pri drugih pridelkih. In vendar čakamo! Koliko morajo dandanes čakati plačila računov trgovci, obrtniki itd. In vendar čakajo, tam tem laže, kjer so gotovi, da ne morejo ničesar izgubiti. Kaj pa, če pridelka ne moreš primerno prodati in ti leži mesece in mesece v posodah, ali takrat ne leži denar v prideku prav tako, kakor bo, če boš od zadruge dobil denar šele potem, ko bo blago prodano? Sicer bo pa zadruga nekaj gotovo mogla plačati na račun že pri sprejemu blaga. Pa je tudi resnično, da je človeška narava taka, da ji je prilika, imeti blago doma, pa čutiti kupca, strašno zapeljiva, tako

zapeljiva, da se človeku zdi stiska, v kateri živi, še večja in nepremagljivejša. Tako huda se mu zdi, da svoj pridelek mora prodati, četudi daleč pod ceno. Čim preje pa denar dobiš, tem preje je po njem! Zadruga bi marsikak dinarček rešila svojim članom, ker bi jim priliko takih kupčij preprečila. Vsi ti dinarčki gredo navadno v žepe prekupcev, ki z njimi na račun čebelarjev dobro živijo, ker svoj posel razumejo, čebelarji pa ne.

Ali bi pri takšnem poslovanju pretila zadruzi kakšna nevarnost, da propade, in članom, da bodo deleži in jamčevina izgubljeni? Seveda je prvi pogoj, da je podjetje v popolnoma zanesljivih in strogo poštenih rokah. Če bi v svojih vrstah takih ljudi ne imeli, potem pa žalostna nam majka! Potem je res vsaka misel vnaprej odveč.

Rekli smo že, da iz nič ni nič. Brez žrtev ni uspeha. Težko je najprej dati, potem pa morda nekaj časa nič od tega imeti, toda — takšno je pravilo tega sveta. Skrivnost uspeha pa tiči v tem, da človek spregleda: če nekaj dam, bom več prejel. In za to gre. Zadrugi vendar ni od včeraj. Kakšne čudeže so ustvarile zadruge že po svetu! Zakaj bi se slovenski čebelarji, ki vendar nimajo same slame v glavah, tudi ne okoristili s takšno ustanovo? »Začeti je treba — v tem je vsa skrivnost,« je pridigoval rajniki Evangelist Krek. In je začel skoraj pri nič, danes pa poglejte sadove!

Pa vendar še enkrat: najprej dati? Za božjo voljo: ali prej med točite, potem pa šele za čebele in panje denar štejete? Ali krompir najprej pojedete, potem ga šele sadite, okopavate in kopljete? To bi bil vendar narobe svet! Tako je pač na tem svetu, da je treba najprej nekaj dati in žrtvovati, da se potem več prejme. Kdor te skrivnosti ne more dometi, ne more pronikniti v zadrugno idejo.

Naši velečebelarji.

Anton Žnideršič.

(Konec.)

Ali prevažate čebele? Kam? Kdaj? Koliko časa? Kolikokrat na leto? S kakim uspehom?

Prevažam stalno in večkrat na leto po največ z dobrim uspehom. Prvič v zgodnji pomladi na pomladansko reso, drugič na poletno pašo in tretjič na ajdo. Na hojo sem zaradi njene nezanesljivosti prevažanje opustil in le v prav izrednem, docela zanesljivem primeru bi mogoče še peljal. Vsak čebelar si mora ugodnih pašišč sam poiskati. Paziti pa mora, da ne nadleguje domačih ali tam že udomačenih čebelarjev. To naj bi bilo temeljno načelo

vsakega prevaževalca. Pašne dobe so različno dolge, najdaljša je poletna, ki traja lahko cele tri mesece.

Katero prevozno sredstvo Vam najbolj uga-ja? Katero je najcenejše?

Na dobrih cestah je najboljšo prevozno sredstvo avtomobil, najcenejša pa je železnica.

Ali predstavljate čebele spomladi? Kdaj? Na kak način? Koliko satov z zalego pustite v medišču?

Predstavljanje je zelo težka zadeva. Pašne razmere so tu najbolj odločilne. Moje skušnje

v tem niso popolne, lahko pa trdim, da je bolje prestaviti prepozno kakor prezgodaj. Prestavljati začenjamo spomladi vedno le, kadar je kaj paše, nikdar v brezpašni dobi. Prestavljati začnem z dvema ali tudi le z enim satom — vselej samo pokrito zalego, čez nekaj dni zopet nekaj satov in zopet nekaj satov, dokler je kaj praznega satja na razpolago. Ta način se mojim pašnim razmeram najbolje priklada. To pa ni za vse prilike, odločujejo, kot omenjeno, pašne razmere in tem primerno mora vsak čebelar urediti način postavljanja.

Prestavljanje ima namen, da zabrani rojenje. To se včasih, posebno ob kratko trajajočih pašah posreči. Zabranjenje rojenja ob dolgo trajajoči paši je popolnoma izključeno. Rojenje pač lahko zavlečemo, nikakor pa ga ne zabranimo. To zavlačevanje ne le da je skrajno zamudno, gre tudi vedno na škodo pridelka medu. Jaz postopam tako. Da mi panji ne rojijo in da ohranim moč v družinah, žrtvujem matico. S tem preprečim prvi roj za dobo devetih dni. Pridelek medu sem s tem še povečal, ker ustavim množitev zalege, ki stane mnogo medu. Sedmi ali osmi dan potem podrem vse odvišne matičnjake. To delo je zelo natančno in dokaj zamudno, a pri dobri vaji že gre. Razen najlepšega matičnjaka, izrežem vse. Ako prezrem le enega pa panj roji. Na ta način mi je mogoče doseči najvišje pridelke in pomladil sem družini matico, ki se pri tej vzreji skoraj vsaka tudi zanesljivo opravi. Z uničenjem matice nastane v panju sicer doba brez vladarice, katera se pa panju sploh ne pozna, kajti mlada matica se po opravljenju z vso vneto uveljavi, zlasti ker je družina ostala neoslabljena. Podajam opis prestavljanja le v glavnih potezah, ker se včasih pojavijo razne okoliščine, ki vplivajo na način prestavljanja. Te popisovati bi pa bilo preobširno.

Ali pitate spomladi spekulativno? Ali tudi med letom? Kake skušnje imate z denaturiranim sladkorjem?

Dražilnega pitanja se ne poslužujem, ker po mojem mnenju ne prinaša koristi; največkrat ni v skladu z vremenskimi prilikami. Z ogljem denaturirani sladkor se je dobro obnesel.

Ali je v določenih prilikah bolje, da družine rojijo, ali da jim rojenje zabranjujemo?

Dovolj zgodnji roji prav nič ne skaze. Pravi čas rojev določajo pašne razmere, na vsak način pa morajo roji še doseči glavno poletno pašo. Brezmiselno splošno zabranjevanje rojev se mi ne zdi umestno. Prav v rojenju se mi zdi, da tiči glavno jedro čebelarstva poezije.

Ali hranite čebele jeseni s sladkorjem? V kaki raztopini? Kateremu medu priznavate prednost za zimo pred sladkorjem? Na katerem medu naj čebele ne prezimujejo?

Sladkor rabim le v sili. Primerilo se mi je to do sedaj trikrat za zimsko zalogo in dvakrat v poletju. Vzamem vedno na 1 kg sladkorja 0·8 l vode in če le mogoče primesim še 0·1 kg medu kakršnekoli vrste. Najprikladnejši med za zimo je brezdomno ajdov, za njim pa sploh vsak med, ki ni pregost. Na ugodno prezimovanje ne vpliva zgolj vrsta medu, temveč tudi zimsko vreme. Tako n. pr. sem prav dobro prezimil čebele na samem hojevem in gozdnem medu, ki sicer veljata za neprikladna za zimsko zalogo. Treba je le, da imajo čebele pozimi priliko, da se vsaj vsakih šest tednov dobro otrebijo. Jaz nisem polagal nikdar posebne važnosti na vrsto medu za zimsko zalogo in sem vedno dobro prezimljal.

Ali ste se ukvarjali z eksportom čebel, rojev, panjev, matic? S kakim uspehom? Zakaj ste trgovino opustili?

Z eksportom čebel, toda le na evropskem kontinentu sem se zelo intenzivno in nič manj uspešno ukvarjal 15 let. Pošiljke v prekomorske kraje sem odklanjal, bile so pretvegane. S takimi pošiljkami je malo zaslužka. Odpošiljal sem največ kranjiče in pa roje. Kupčija z maticami ni dala posebnega zaslužka. Rajši sem dajal roje po primernejši ceni, s tem so bili navadno kupci in jaz zadovoljniji. V mesecu septembru je bila živahna kupčija takoj po ajdovi paši s tako zvanimi »golimi roji«. Teh je šlo vsako leto na stotine v svet, ker so bili razmeroma poceni. Vsak kranjič je dal roj, ki je plačal vse stroške in tudi ceno kranjiča, ki sem ga kupil za ajdovo pašo. Vse to so drugi čebelarji v tistih časih kratkomalo zažveplali. Škoda je te kupčije z živimi čebelami, ki jo je uničila svetovna vojna in po njej nastale zmede.

Ali se Vam zdi čebelarjenje na med bolj dobičkasto kakor prodaja živih čebel? Pri kakih okoliščinah?

Čebelarjenje na med bi že bilo tudi dobičkasto, ako bi imela med in vosek primerne cene, kakor je bilo to nekaj let po vojni. Danes je že dobro, če krijemo režijske stroške. Ako ne prevažamo, ni nič, prevažanje pa mnogo stane. Prodaja živih čebel je bila neprimerno bolj dobičkonosna.

Ali vrže čebelarstvo toliko, da čebelar sebe in svojo družino lahko preživlja iz dohodkov? V kakih okoliščinah? S kakim številom panjev?

Pri današnjih razmerah skoraj ne more iz dohodkov čebelarstva živeti, posebno ne družino. Čebelarstvo moramo smatrati le za stransko panogo kmetijstva ali kakega drugega glavnega življenjskega poklica, ki komaj krije izdatke in to le pri resnično umnem in dobrem

vodstvu. Število panjev mora biti primerno. Uspešnega čebelarstva si izpod 100 družin ne morem predstavljati.

Koliko znaša povprečni donos čebelne družine v dobrih in slabih letih v modernih panjih?

a) če čebelarimo na stalnem mestu?

b) če prevažamo?

Na mojem stalnem mestu ocenjujem donos modernega panja povprečno kvečjemu na 7 kg medu letno in na 0,20 kg voska. Če prevažam pa dosežem 18 kg medu in 0,50 kg voska.

Ali mislite, da bodo čebelarji »kranjiča« sčasoma popolnoma opustili?

Za enkrat še ne popolnoma, večina kmetiških čebelarjev se ga še vedno oklepa. Tudi ni želeli, da bi ga popolnoma zavrgli, ker

»kranjič« še vedno in vedno pomaga iz marsikake zadrege modernemu čebelarstvu. Za pozivljenje kupčije bi pa postal naravnost neprecenljiv.

S kakim številom družin čebelarite sedaj? Ali nameravate število povečati?

Sedaj čebelarim s 150 modernimi panji ter me ni volja to število povečati.

Kake pašne razmere so v krajih Vašega bivališča? Kake so v krajih, kamor prevažate?

V mojem bivališču niso pašne razmere ugodne. Zlasti manjka poletne paše, ki je prav nepovoljna. Zgodnja pomladna in pa jesenska paša bi kolikortoli ustrezali. V krajih, kamor prevažam, je izrazito dobra le poletna paša. Moja ajdova pašišča so srednje dobra.

Čebelarstva opravila v avgustu.

V tem mesecu imamo pri čebelah malo opravka. Skrbimo, da bodo panji do ajdove paše z maticami v redu. Trotovcce moramo kasirati, slabiče pa združiti, kakor sem priporočal že v navodilih za julij. V ajdo smemo postaviti le močne panje z oplojenimi maticami. Slabičev in osirotelih panjev takrat ne smemo imeti, ker so pravcati vabljenki za roparice. V teh se v popoldanskih urah najprej vname vojska, ki se naglo širi od panja do panja.

Med ajdo pustimo čebele pri miru, da ne privabimo tujih čebel. Žrela o pravem času zožimo, ne pa šele, kadar je ogenj v strehi. Potem ne pomaga niti petrolej niti karbolinej!

V nekaterih predelih Slovenije imajo grdo navado, da že med ajdovo pašo točijo. Nele, da s tem provzročajo ropanje, je tudi natočeni med negoden, voden in kot tak neprimeren za prodajo. Že leta in leta opozarjamo na to rano našega čebelarstva in svarimo čebelarje pred takim početjem, toda vse skupaj nič ne zaleže. Nekateri čebelarji se za ta opozorila kratkomalo ne zmenijo, ker jim je ljubše, da pridelajo recimo 100 kg vodenege ajdovca kakor 90 kg popolnoma godnega. Upajmo pa, da bodo s časoma vendarle opustili to grdo razvado.

Kdor toči tik pred prevozom v ajdo, naj

upoštevata, da morajo imeti panji potem vsaj za nekoliko dni živeža. Lahko se nam pripeti, da moramo oskubene panje med ajdovo pašo pitati. Med, ki ga pustimo v panjih, ni izgubljen in če ga čebele med ajdo ne bodo rabile, ga bomo lahko potočili po ajdi. V panjih je boljše spravljen kakor v medenih posodah.

Na ropanje bodimo pozorni, zlasti kadar ajdova paša pojenjuje. Takrat zožimo žrela vsem panjem. Kdor je čebele peljal v ajdo, naj skrbi, da jih odpelje takoj po koncu paše. Naj bo vsaj takrat obziren do morebitnih domačih čebelarjev, ker bi pomenilo očitno nagajivost, oziroma malomarnost, ako bi z odvozom odlašal.

Kjer ni ajdove in druge jesenske paše, je dobro, ako v drugi polovici avgusta panjem nekoliko pokladamo. Vsakih 5 dni jim dajmo 1/2 l razredčenega medu ali pa sladkorja. To provzroči, da matica živahneje zalega in panji imajo pred zazimljenjem več mladih čebel, ki so velike vrednosti za bodoče leto. Panji, ki imajo jeseni skoraj same stare čebele, se spomladi ne morejo naglo razvijati. To smo zlasti letos prav zelo občutili.

Pa dobro ajdovo bero želim vsem mladim in seveda tudi starim čebelarjem. Pravijo, da enkrat na leto morajo čebele čebelarju veselje narediti. Da bi ga vsaj na koncu letine!

Opazovalne postaje.

Julij Mayer — Dob pri Domžalah.

POROČILO ZA JUNIJ.

Letošnji junij ostane večini čebelarjev za vselej v spominu. Mesec najboljše paše, pa ni bilo ne medu, ne rojev. Take katastrofe menda ne pozna čebelarska kronika. Vse nade so uničene in čebelarjev se loteva obup. Strah ga je stopiti v čebeljak; take revščine ne pomni. Deževje, nalivi in mrzli vetrovi so motili glavno cvetlično pašo v toliki meri, da bodo čebelarji veseli, ako bo nabrana zaloga zadostovala za prehrano do ajdove paše. Nastavljanje in prestavljanje se je letos slabo obneslo; tudi prevažanje čebel v pašo ni rodilo zaželenega uspeha. Mnogi so pripeljali mnogo manj ali celo nič domov, nego so vozili v pašo. Točilo bo zarjavelo v kotu. Kakor v maju, je tudi v tem mesecu pomrlo mnogo čebel, nekaterim starim čebelarjem prav vse; pač niso vajeni poleti — pitati. Kljub spekulativnemu pitanju, oziroma pitanju za silo, so čebele celo v naj-

boljših panjih opešale in padle. Zato so se mnogi čebelarji odločili za čebelarjenje na roje, a doživeli so razočaranje. Čebele so opustile rojenje in izmetavale ter odganjale trote, kakor da smo že v avgustu. Rojev je bilo izredno malo in še ti so bili pozni in pri praznih skledah. Mnogi imajo mesto enega, po dva, tri lačne panje. Zopet je bilo treba poseči po sladkorju, kdor je hotel obdržati družine. Bojim se, da se »muhe« temu ne privadijo še v bodoče in možno je, da dobijo »sladkorno bolezen«. Radi hitro menjajočega vremena se je na prahi izgubilo mnogo matic, zato je že sedaj veliko povpraševanje po njih. Splošno stanje čebel je mnogo slabše, nego lansko leto ob tem času. Zdi se mi, da so celo čebele pohitele za rekordom, kakor se peha za njim ves svet. Upajmo na ajdo, da nam povrne, česar nam niso dale cvetlice.

Mesečni pregled za junij 1933

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mese-cu čistih dkg	največ pridobil	najvišja	najnižja	sred-nja mesečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini dkg						pridobil	porabil	dkg	dne	C°									
Blejska Dobrava . . .	577	120	210	450	—	—	—	780	—	90	26	+23	+4	+14.7	26	4	—	4	19	7	2
Breg-Križe	483	130	80	20	10	—	30	190	—	50	5	+27	+5	+10.5	27	18	—	7	17	6	7
Virmaše-Škofja Loka .	361	305	100	15	20	50	180	170	—	60	2	+25	+9	+12.6	30	17	—	3	21	6	29
Tacen-Šmarna gora .	314	125	175	—	60	30	175	35	—	45	6	+27	+6	+16	30	11	—	14	12	4	18
Dob	305	280	80	10	60	130	260	—	80	130	6	+24	+0	+13.9	30	22	—	7	15	8	14
Rova	350	165	45	—	60	110	220	—	180	60	6	+26	+5	+16.1	29	26	—	5	15	10	14
Škorno-Novi kloster .	450	845	715	640	Panj rojil			770	—	250	21	+27	+1	+15.2	29	6	—	1	27	2	8
Sp. Ložnica-Zalec . .	252	315	10	—	65	130	205	—	75	75	6	+18	+4	+12.7	29	16	—	1	28	1	28
Muta	387	270	270	680	50	30	40	1000	—	220	22	+23	+7	+13.9	30	12	—	3	26	1	21
Sv. Duh-Selnica . . .	536	90	110	225	10	—	—	415	—	45	28	+23	+6	+11.9	29	18	—	2	25	3	12
Studenci-Maribor . .	265	416	200	—	5	65	300	246	—	120	6	+27	+4	+14.9	27	14	—	3	13	14	22
Podova-Dravsko polje	255	130	150	245	—	55	50	420	—	95	21	+26	+4	+15.6	30	15	—	—	30	—	30
Cezanjevci	182	110	—	—	70	10	—	30	—	80	13	+27	+7	+18.5	28	20	—	2	25	3	25
Predanovci	195	—	160	165	—	—	—	325	—	75	14	+23	+10	+17.5	29	13	—	3	10	17	23
Nedeljica-Turnišče . .	170	35	85	—	100	30	90	—	100	75	6	+28	+6	+17.7	29	9	—	3	21	6	19
Donačka gora-Rogatec	397	370	200	40	—	40	100	470	—	50	7	+27	+5	+17	29	22	—	7	17	6	20
Leskovec-Krško	186	150	10	10	Panj rojil			170	—	40	3	+24	+10	+16.8	28	15	1	3	22	5	9
Bučka	307	760	155	10	20	185	400	320	—	120	6	+25	+2	+13.8	27	15	—	3	20	7	27
Krka	300	220	385	505	55	80	70	509	—	140	20	+26	+4	+14	25	15	—	4	22	4	17
Cerknica	575	300	90	180	15	20	45	490	—	65	6	+23	+5	+13.5	29	18	—	2	25	3	26
Sv. Gregor-Ortnek . .	736	130	390	400	40	20	—	860	—	80	21	+25	+5	+13.8	30	19	—	3	10	17	14
Novo mesto	180	525	55	20	60	95	65	380	—	120	6	+29	+4	+17.4	28	18	—	4	15	11	18
Šmarjeta	375	760	447	245	138	395	1278	—	359	230	6	+25	+7	+16.6	30	14	—	11	14	5	21
Valpča vas	280	325	190	275	10	25	35	730	—	95	15	+23	+5	+13.7	26	13	—	5	12	13	17

Vsi panji so A.-Ž. sestava.

Zgodba o čebelah z dolgimi jeziki.

Spisal H. Peternel.

Bilo je koncem septembra leta 1930.

Čebelarstva letina je bila dobra, čebelarstva dela po večjem opravljenem, le nekateri panji so imeli medišča polna. Vprav te sem nameraval porabiti za nove plemenjake, ki sem jih hotel napraviti na ta način, da bi medene sate iz medišč prestavil v prazne panje, nanje pa nagnal 3—4 kg suhih čebel. Prijatelj čebelar Janez, ki je imel enak namen kakor jaz, je imel mnogo znanja med čebelarji kranjičarji, ki so mu prepuščali vsako leto čebele iz panjev, katere so jeseni podrli. Pogoji je bil, da je Janez sam pregnal čebele iz panjev v svoje zabožke, gospodarju pa izročil bodisi prazen panj z medenimi sate brez čebel, to je bilo mogoče pri panju s podložnim satjem, ali pa je izrezal medene sate, ometel čebele v svoje zabožke, medene sate brez čebel pa izročil gospodarju, ki je to delal pri panjih s prečnim satjem. Mimogrede omenim, da je bil Janez vedra, vedno vesela čebelarstva duša. Ravno zaradi svoje šaljivosti, skromnosti in potrpežljivosti se je prikupil kmečkim čebelarjem.

A vprav tisto jesen so se Janezu čebelarji izmikali, in ni mogel zvedeti za čebele. Zatrjeval mi je, da nikjer ne more zvedeti zanje. — Čebelarji smo čudni patroni. Odkrito povem, da sem že močno sumil, da je prijatelj Janez, samo Janezu, to je sebi, prijatelj, in da nabira čebele za mojim hrbtom, meni jih pa ne priroči.

S takimi črnimi mislimi sem po kosilu legel na otomano, čital nekaj časa o najnovejših pobojih, konferencah itd., nato pa zaspal. Zbudilo me je robantanje pri oknu. Spoznal sem Janezov glas, skočil k oknu, ga odprl in zagledal Janeza, ko je ravno razlagal radovednemu ženstvu:

»Morava po čebele, veste take, ki imajo dolge jezike, veste, takole dolge,« pa je položil dlan levice na ključnico pri desnici in s celo desnico mahal po zraku, češ, ravno tako dolge jezike imajo.

»To bo medu, pri čebelni dušici, ko bodo ti čebelni jeziki začeli obirati deteljo,« se je smejal zmagoslavno.

»Ali res?« sem se oglasil pri oknu.

»O ti grdi izkoriščevalec najplemenitejše žuželke,« se je obrnil Janez proti meni, ko me je zapazil, »ubože čebele odiraš, da si zagotoviš lenobno življenje, ti trot v človeški podobi. Ves teden sem s svojimi tipali iskal čebele zate, ti pa še spiš, ko sem že našel zaklad. Seveda, sedaj je polovica zaklada tvojeja, meni pa prepuščaš velikodušno dobre

tri četrtine truda. O ti zlata duša, o ti ne-sebični prijatelj kmetov, samo zato se mučiš s čebelah, da oplojajo cvetove tujega sadja. Klanjamo se tvoji veličini, blagovoli se pripogniti in dvigniti zaklad, ki ti leži pred nogami.«

»Torej si le našel čebele. Počakaj, da se pomeniva, kdaj pojdeva jutri panje. Mislim tako po devetih,« sem se navduševal pri oknu.

»Ti preklicani lenuh,« je zavpil Janez. »Jutri, praviš, jutri ne bo več čebel. Mož je že kupil žvepla. Ako ne greva danes gori, jih jutri zažvepla, in konec bo tega dolgojezičnega zaklada, tako je povedal moj izvidnik.«

»Prepozno je torej,« sem obžaloval.

»Kaj prepozno! Če so žive, še migajo z dolgimi jeziki. Kar napravi se, sedaj ni še dve. Če greva takoj, sva tam ob štirih. Panjev je le šest. Vsak tri bova že podrla do teme. Zgani se no! Lisica ne ujame zajca, kadar spi.«

»Naj bo, pa pojdiva takoj, a tema naju bo lovila nazaj gredoč, ob luči svetiljke pa je nerodno hoditi skozi tiste jarke.«

»Verjamem, da je udobnejše ležati na otomani kakor v jarku, posebno za takega lenuha kakor si ti. Pa prepričan sem, da se nama bodo tako svetile.«

Nisem več ugovarjal. Kot star praktik sem vzel s seboj razen drugih potrebščin tudi dobro svetilko in nekaj za pod zobe, ker sem vedel, da je v navdušenju Janez na to pozabil.

Točno ob štirih sva se bližala čebelnjaku s čebelah z dolgimi jeziki. Gospodar naju je zagledal že od daleč. Kadil je veselo iz pipice in naju sprejel z odkritosrčnim veseljem.

»Dober dan, očka,« je dejal Janez slovesno. Prišla sva, po čebele. Pokažite nama panje, ki naj jih podreva.

»Ni mi treba biti zraven. Sem že napravil zadi križe s kredo. Kar potegnita ven tistih šest zaznamovanih. Kadar preženeta čebele ven, prinesi panje k hiši. Dve posodi za med sta že v čebelnjaku.«

»Dobro, jih kmalu dobite,« se je odrezal Janez.

Greva v čebelnjak, jaz zadaj, da vidim, kateri panji so zaznamovani, Janez spredaj, da jim zamaši žrela. Še tretjega mu nisem pokazal, pa je Janez že čudno sikal in pihal, odskakoval in si drgnil zapestja ob hlače. Pa Janez ni bil strahopetec. »Vroč so,« je pripomnil in mašil dalje žrela, pihal vedno glasneje in se jih živahnejše otepal. Ko je bilo vseh šest panjev srečno zamašenih, mi je

rekel blagohotno: »Iz sklada jih pa kar ti vzemi. Boš po mili volji izbiral najboljše tri zase, slabše pa daj meni, saj vidiš, da sem bolj dober tebi kot sebi.«

Nisem se poslužil Janezovega dovoljenja, ampak razdelil sem pravično. Ko je bilo pri moji in pri Janezovi škatli po troje panjev v trati kakih 20 korakov za čebelnjakom, sem bil tudi jaz ves znojen in v obraz pa rdeč kot kuhan rak od samih pikov.

Pripravila sva se. Jaz nisem štedil z euskolom, Janez pa ne z bukovo gobo. Kmalu sta se dvigala dva stebriča dima v zrak. Gospodar je naju opazoval od daleč. Ko sva odtrgala vsak svojemu panju dno, sva morala iti precej daleč počivat, čebele so bile res nenavadno izurjene v pikanju. »Ako imajo te čebele tako razvite jezike kakor žela, potem kopljeva danes resnično zaklad,« sem dejal.

(Pride šef)

Društvene vesti.

V zadnji številki napovedanega shoda na Grosupljem, ne bo, ker mora g. Košak zaradi letošnje izredno zakasnele čebelne paše pustiti svoje čebele še ves avgust in deloma tudi september na zunanjih pasiščih.

Upamo, da bomo imeli pozneje kdaj priliko, da si ogledamo zanimivo čebelarstvo gosp. Košaka. Odbor.

Ureditev pasišč. Odboru Osrednjega društva žal tudi letos ni uspelo doseči od Banske uprave pravomočno uredbo o ureditvi pasišč, čeprav je vložil več prošenj in načrtov. Društvo nima moči, da bi moglo to vprašanje samo rešiti. Da bi ožji odbor dobil za nadaljnje postopanje potrebna navodila, je bil sklican dne 15. julija t. l. k seji širši odbor našega društva. Na tej seji se je vprašanje pasišč ponovno proučilo. Ker pa Banska uprava ne bo izdala za letošnji prevoz še nikake odredbe, pozivlja odbor našega društva vse čebelarje domačine in prevaževalce, da v skupni složnosti in strpnosti določijo postojanke za pripeljane čebele, ozirajoč se drug na drugega brez pretiranih zahtev. Dokazano je, da je paše zadosti, če je ajda v polnem razmahu; treba je le čebele primerno po pasiščih razdeliti. Zato je širši odbor sklenil sporočiti po »Slov. Čeb.« vsem podružnicam in čebelarjem smernice, po katerih naj se ravnaajo vsi pri izbiranju mest za pašo in sicer:

1. Na približno 1 km², ki je najmanj ena tretjina posejanega z ajdo, se sme postaviti največ 200 panjev velike mere, vštveši panje domačih čebelarjev (dva kranjčiča ali koša štejeta za en panj velike mere).

2. Na mestih, ki so približno 2 km oddaljeni od vseh čebel in je paša vsaj na dveh nasprotno ležečih straneh, se sme postaviti poljubno število panjev v pašo.

3. Prevaževalec ne sme pred 10. avgustom pripeljati svojih čebel na pašo, ter jih mora

takoj po končani paši, najkasneje pa do 10. septembra odpeljati.

4. Med ajdovo pašo je točenje medu strogo zabranjeno.

5. Vsak lastnik čebel je dolžan, da jih tako oskrbuje, da onemogoča ropanje. Kdor name-noma ali zavoljo malomarnosti povzroči ropanje, je odgovoren za nastalo škodo.

Prevažanje čebel v pašo. Zveza jugosl. čebelarjskih društev v Beogradu nam je sporočila, da je Generalna direkcija drž. železnic z odlokom št. 42.054/33 z dne 16. junija t. l. ugodila prošnji »Zveze« ter odredila, da se smejo prevažati čebele v pašo in iz paše tudi z osebnim vlakom in če le mogoče vedno ponoči. O tem so obveščene vse železniške postaje.

Neopravičene takse od panjev v pašo. Osrednje društvo je dobilo sporočilo, da so nekatere občine na lastno roko uvedle takse od v pašo pripeljanih čebel. Neka občina je odredila, da bo pobirala od vsakega pripeljane-ga A.-Ž. panja 10 Din, za vsakega kranjčiča pa 5 Din. Opozarjamo, da so vse od občin na lastno roko določene pristojbine za v pašo pripeljane čebele nezakonite in nedovoljene, ker nimajo pritrdila ministrstva. Čebelarje prevaževalce torej ne veže nikaka dolžnost plačevati teh pristojbin. Da se pa preprečijo morebitni spori, priporočamo čebelarjem, ki prevažajo, da prostovoljno prispevajo občini primeren znesek za občinske reveže.

Trije važni tečajji. Osrednje društvo je priredilo v zadnjem času tri važne tečaje, in sicer v Ljubljani in Mariboru. Dne 10. junija je predaval o vzreji matic društveni predsednik g. prof. Verbič. Tečaja se je udeležilo 15 udeležencev. Trajal je dopoldne in popoldne. Dne 11. junija je bil nameravan izlet v Kamniško Bistrico k plemenilni postaji, ki je pa moral odpasti zaradi slabega vremena. Predavanje gosp. Verbiča je bilo zelo zanimivo. Dne 18. junija se je vršil v Ljubljani tečaj o kontroli medu, ki ga je vodil gosp. Žnideršič, predaval pa je gosp. dr. Podgornik. Tečaja se je udeležilo 25 čebelarjev. Tudi za ta tečaj je bilo ve-

liko zanimanje. Treba nam je le še mnogo medu, da bodo imeli kontrolorji kaj opravila. Enak tečaj o kontroli medu je bil tudi v Mariboru. Vodil ga je predsednik mariborske podružnice gosp. Ferjančič, predaval pa je gosp. dr. Podgornik. Tečaja se je udeležilo 25 čebelarjev. Izvoljen je bil kontrolni odsek in kontrolor. Nazorno je bil pokazan udeležencem ves postopek pri kontroli medu, kar je zanimanje še bolj večalo. Take tečaje bi bilo treba prirediti še v drugih krajih.

FOROČILO O ODBOROVIH SEJAH OSREDNJEGA DRUŠTVA

XIX. seja dne 27. aprila 1933.

O tej seji je bilo poročilo že objavljeno. Nekateri sklepi pa so bili tako priobčeni, da bi jih bilo mogoče na različni način tolmačiti. Da bodo dovolj jasni, pristavljamo sledeče.

Sklenilo se je, da si prof. Verbič na lastne stroške ogleda potujočo Kmetijsko razstavo v Novskem, da presodi, kako bi se čebelarski odelek preuredil za Dravsko banovino. Vozovnico da na razpolago razstavni odbor. Ta je tudi želel, da se na njegov račun nabavijo velike slike kranjske čebele. Društveni odbor je sklenil, da te slike preskrbi.

V Kamniški Bistrici ni bilo nameravano, da se postavi razkošen paviljon, temveč preprosta, majhna delavnica. Zato je dalo podporo kmet. ministrstvo.

XX. seja dne 4. maja 1933.

Navzočni so bili vsi gg. odborniki razen gosp. prof. Verbiča, ki je bil vsled selitve zadržan.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren.

Tajnik je poročal, da je podružnica Kozje poslala za Bansko upravo prošnjo za podporo za nakup čistilnika, točila in tehtnice.

Slike o gostoti panjev v Dravski banovini, ki jih bo odbor uporabljal za razne reklamne svrhe in za razstave, je izročil odbor v izdelavo g. Majerju v Dobu.

G. predsednik je poročal, da se je zglasil pri šefu veterinarskega zavoda gospodu dr. Hribarju glede znanstvenega zavoda. G. dr. Hribar je idejo takega zavoda toplo pozdravil in izjavil, da je v ta namen pripravljen staviti na razpolago potrebne instrumente. Tozadevna vloga se bo odposlala Banski upravi.

G. dr. Hribar se bo udeležil čebelarskega predavanja v Ptujju. Predaval bo o bakterijah in o razkuževanju.

Napravo slik naše čebele za potujočo kmetijsko razstavo je odbor izročil gg. Humeku v Mariboru in Erbežniku v Ljubljani, vsakemu po eno. Čebela naj bi bila naslikana v naravni velikosti in v 15 kratni linearni velikosti, točno po naravi.

Vodja DČ je poročal, da je nakazal v povračilo dolga sklada za čebelarski dom znesek 20.000 dinarjev.

G. Žnideršič je koncem seje omenil, da bo na prihodnji seji poročal o zavarovanju čebelnjakov proti požaru in boleznim.

XXI. seja dne 11. maja 1933.

Navzoči so bili vsi gg. odborniki razen g. Bukovca.

Tajnik je prebral zapisnik zadnje seje, ki je bil odobren in je poročal o došlih dopisih ter o pismu g. Grozdaniča glede čebelarskega zavoda.

Obenem je obvestil gg. odbornike, da se bo vršila dne 12. maja t. l. prva seja Janšzevega odseka.

Blagajnik upravnega oddelka je podal poročilo o stanju blagajne koncem meseca aprila, ki ga je odbor vzel na znanje.

Odbor je na tej seji sklenil, da bo društvo plačalo vsakemu čebelarju, ki si bo nabavil na lastne stroške potrebne priprave za opazovalno postajo, letno Din 100 kot nagrado za opazovanje. Zadevna notica naj se objavi v »Sl. Č.«

G. prof. Verbič je poročal o potujoči kmetijski razstavi. Bil je na stroške »Razstavnega odbora« v Dugem selu, kjer si je ogledal razstavni vlak in tudi voz s čebelarsko razstavo ter določil, kako ga bo treba preurediti za Dravsko banovino. Z g. ravnateljem Arkom bosta sestavila seznam, kaj se bo iz razstavnega vagona izločilo in kaj na novo razstavilo.

Odbor je razmišljal tudi o tečajih, ki se bodo vršili meseca junija. Bansko upravo pa bo društvo prisilo podpore za te tečaje.

G. ravnatelj Arko je kot vodja Čebelarne poročal odboru glede oglasa v brošuri o negi otroka, dalje o nabavi registrirne blagajne za DČ in o nakupu nove zaloge rešetk. Besedilo oglasa in nakup zaloge rešetk je odbor odobril, nakup registrirne blagajne pa je dovolil do zneska Din 5000.

G. Žnideršič je ponudil društvu v prodajo svoj novi A.-Ž. panj. Odbor je sklenil, da prevzame novi A.-Ž. panj le v komisijsko prodajo.

XXII. seja dne 18. maja 1933.

Navzočni so bili vsi gg. odborniki razen g. Bukovca in g. Babnika.

G. dr. Podgornik je poročal odboru glede veterinarske razstave, ki se namerava prirediti na letošnjem jesenskem velesejmu. Z ozirom na to, da bo tedaj razstavilo tudi naše društvo svoje pridelke in potreščine, je odbor sklenil, da se veterinarske razstave ne udeleži.

Odbor je obravnaval čebelarsko predavanje v Ptujju. Sklenil je, da bi zastopnik Veterinarskega zavoda predaval o povzročitelju gnilobe, o spoznavanju in zatiranju te bolezni. Drugo snov predavanja bo prevzel g. Henrik Peternel. Odbor je mnenja, da je edino zanesljivo sredstvo zoper gnilobo »oženj«, zato naj bi to mnenje zastopal pri predavanju tudi veterinarski zastopnik.

G. predsednik je poročal o posetu pri načelniku kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Zidanšku, s katerim se je posvetoval glede ureditve pasišč, o znanstvenem zavodu in o drugih društvenih zadevah. Odbor je poročilo odobril.

Nato je tajnik prebral zapisnik zadnje seje in II. del poročila o občnem zboru. Obe poročila sta bili odobreni.

Glede razpisanih tečajev je odbor sklenil, da se bo vršil tečaj o vzreji matic dne 10. in 11. junija, in sicer prvi dan teoretično, drugi dan pa praktično, ob priliki skupnega izleta v Kamniško Bistrico k plemenilni postaji. Predavanje se bo vršilo na učiteljsku. Predaval bo g. prof. Verbič. Drugo predavanje o kontroli medu pa se bo vršilo dne 18. junija istotako na učiteljsku. Vodila ga bosta gg. Žnideršič in dr. Podgornik.

Za predavanje v Zagorju pri ondotni podružnici se naprosi g. Okorn, ker je podružnica prosila zanj.

Nato je odbor začel obravnavati čebelarski zakon. Po nekaterih stavkih sodeč, bo zakon zahte-

val veliko dela, ki ga bo mogoče rešiti le na posebnih sejah, ki se bodo določile prihodnjic.

XXIII. seja dne 1. junija 1933.

Navzočni so bili vsi gg. odborniki razen gg. dr. Podgornika in prof. Raiča. G. Majer pa je bil navzočen kot gost.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren.

Odbor je obravnaval tečaj o vzreji matic in kontroli medu, ki se bosta vršila v Ljubljani, ter sklenil, da bo tečaj o kontroli medu tudi v Mariboru in to na izrečno željo mariborske podružnice. Tečaj bo meseca julija.

Tajnik je predložil odboru razne račune, ki jih je odbor odobril.

G. Majer je kot vodja opazovalnih postaj poročal o nekaterih izpremembah. Sklenilo se je, da se nabavijo trije novi toplomeri za nove postaje na Barju, v Slov. Bistrici in v Zakotu. V kratkem pa se bodo kupile še tri tehtnice, katerih nakup je odbor odobril.

Dalje je g. Majer poročal o statistiki čebelarjev, ki prav lepo napreduje. Predlagal je, da se izreče posebna zahvala vsem, ki so pomagali pri zbiranju podatkov, pred vsem učiteljstvu osnovnih šol. Odbor pa je ob tej priliki tudi izjavil, da bo dobljene podatke uporabil le za statistične namene.

G. predsednik je poročal o potujoči kmetijski razstavi in nje otvoritvi. Glede novega čebelarškega zakona pa je prosil, da bi ga g. odborniki doma predelali in na prihodnji seji stavili predloge.

XXIV. seja dne 8. junija 1933.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Babnik, dr. Podgornik, Znidaršič, Raič in Dermelj.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren. Odbor je obravnaval tečaj o vzreji matic in kontroli medu. Za oba tečaja je bilo vse pripravljeno. Za člane, ki ne bi imeli prenočišča pri sorodnikih, je bilo preskrbljeno skupno prenočišče v »Invalidnem domu«
proti odškodnini 7 Din za posteljo. Te stroške bo krilo društvo.

Svoj čas je ponudil g. Znidaršič Čebelarni svoj novi panj v prodajo. G. Znidaršič je želel, da se zadevno besedilo stavi v zapisnik. Ker so bili glede prodaje novega panja g. Znidaršiča v Čebelarni gg. odborniki različnega mnenja, je bilo končno sklenjeno, da se zadeva odloži do seje širšega odbora.

Tajniku je bilo naročeno, naj dobi od dr. Kocjana račun stroškov za potovanje v Ptuj, kjer se je vršilo čebelarsko predavanje. Dr. Kocjanu se izreče za predavanje v Ptuj zahvala odbora.

Kot predujem za predavanja je odbor sklenil nakazati Zvezi v Celju znesek 2200 Din.

Prihodnji shod čebelarjev naj bi se vršil na Grosupljem dne 6. avgusta pri čebelnjaku g. Košaka. Sklicanje tega shoda in sestavo programa prevzame g. Znidaršič.

Tajnik je poročal glavnemu odboru o delovanju Janševega odseka.

G. predsednik je poročal o kmetijski razstavi in o stroških, ki jih je društvo z razstavo do sedaj imelo. Vse račune bo društvo predložilo razstav-nemu odboru potujoče razstave.

Vesti iz podružnic.

† ČADEŽ IGNACIJ.

Dne 3. junija t. l. je odšel izmed nas mož, navdušen čebelar, posestnik in gostilničar v Srednji vasi št. 8, g. Čadež Ignacij.

Vsak, kdor ga je poznal, je z velikim veseljem obiskoval njegovo gostilno. Vsakomur je dal dober nasvet. S potrjim srcem si prišel k njemu, a po nekaj besedah pogovora ti je potolažil dušo in pozabil si vse svoje težave. Bil je človek, poln zdravega humorja, živa slika veselja.

Odšel je! Ni ga več med nami. Za njim žaluje vsakdo, kdor ga je poznal. Bil je plemenita duša. Zalujemo vsi člani podružnice Čebelarškega društva v Poljanah nad Škofjo Loko, katere ustanovitelj je bil on. Od leta 1911 do svoje smrti je bil vedno odbornik in je pomagal vsakomur, kdor se je obrnil na njega.

Odšel si, Nace! Tvoji znanci in tovariši-čebelarji te ne bomo nikdar pozabili. Bil si kakor čebela pri svojem delu in mož, kakršnega ni več med nami.

Podružnica v Poljanah, Nace, se Te bo spominjala, dokler bodo letele čebele iz naših panjev. Vsaka, ki Te obišče, naj Ti prinese naš pozdrav!

Zapisan si v naših srcih in ne bomo Te pozabili.

Čebelarška podružnica, Poljane.

Podružnica v Naklem je priredila dne 28. maja t. l. predavanje pri lepem čebelnjaku g. mag. Bohuslava Lavičke, lekarnarja v Trziću. Čebelnjak je blizu nas, zato smo se zanj odločili in se g. magistru prav lepo zahvaljujemo za uslugo.

Na predavanju je bilo 48 čebelarjev, od katerih je bilo 27 članov podružnice. Druge pa vabimo, da pristopijo k naši bratovščini in nam pomagajo

dvigniti naše čebelarstvo. Čim več nas bo, tem večji bodo naši uspehi in tem lažje bomo delali. Ako bi le malo posnemali naše čebele, že davno

Udeležniki predavanja v Naklem.

bi bili zbrani vsi v močen delaven roj. Upamo, da to tudi dosežemo, kajti ravno tega nam je v sedanjih težavnih časih treba.

Čebelarji so bili s prirejenim predavanjem zelo zadovoljni. Od vseh strani so prihiteli, nekateri tudi od daleč. Predavanje je bilo prav lepo poučno in se je res prav s srcem lahko poslušalo. Hvala g. Bukovcu, da se tako trudi, da nas pripelje k pravemu cilju, ki smo ga zelo potrebni.

Na svidenje jeseni!

Franc Križaj.

Podružnica Rače-Podova opozarja vse čebelarje, kateri menijo pripeljati semkaj svoje čebele v ajdovo pašo, da se morajo poprej zglasiti in sporazumeti s tukajšnjimi čebelarji, oziroma s podružnico.

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo v torek 8. avgusta ob 8 zvečer pri »Nacetu« na Smartinski cesti. Čebelarji, ki se zanimate za odborovo delo, ste vedno dobrodošli.

Podružnica v Velenju. Dne 30. aprila 1933 nas je razveselil s svojim prihodom gosp. predavatelj Henrik Peternel. Predavanje je bilo pri čebelnjaku g. predsednika v velenjski okolici. Navzočnih je bilo 23 članov in nečlanov. Izkušeni g. predavatelj je govoril o izobrazbi čebelarjev in podal tudi nekaj čebelarstva zgodovine. Zanimivo nam je opisal pašne razmere pred 100 leti in jih primerjal s sedanjimi. Nato nas je opozoril na lego čebelnjaka s posebnim ozirom na vetrove. Najhuje

delujejo vetrovi, ki pihajo mimo panjev, ker jemljejo toploto. Nadalje je g. Peternel razmotrival o dodajanju in označevanju matic; eno matico je tudi označil z barvo. Označevanje matic je kaj preprosto in vendar pomembno. Zelo poučljiva so bila izvajanja o naravnih in narejenih rojih. Predavanje je povzročilo v nas močan vtis, kajti še z večjo vnemo bomo proučevali čudovito življenje čebele. Zato pa želimo, da bi nas g. predavatelj zopet kmalu razveselil s svojim prihodom. Iskrena hvala njemu in »Zvezi«.

Bratkovič Anton, tajnik.

Podružnica za Rogatec z okolico je imela občni zbor 8. januarja. Predsednik je podal poročilo o stanju čebelarstva v rogaškem okraju, o pažnji, ki jo moramo posvetiti to zimo čebelnim družinam, da ne bodo od gladu pomrle (sladkor za pitanje!). K staremu odboru je bil še pritegnjen Lampret Franc iz Stoprc.

Drobiž.

Slabi matičniki, oziroma zanikarne matice so večinoma posledica neugodnih pašnih razmer in pomanjkanja mladih čebel v panju. Stare čebele so slabe dojilje, zato ne smemo pričakovati od njih lepih matičnikov, odnosno krepkih matic.

Umetno satje, popolnoma dodelano, kakor ga napravijo čebele, sta začela izdelovati v Italiji brata Pensieri. Laška vlada ju gmotno podpira, zato satje lahko prodajata prav ceno. Kilogram stane okroglo 12 lir, torej še ceneje nego običajne satnice.

Izdelovanje umetnega satja ni nikaka novost, ker so ga Američani že pred desetletji izdelovali, pa se ni obneslo. Bilo je predrago in težavno za razpošiljanje, ker se je na potu rado drobilo. Morda je tehnika že toliko napredovala, da blago sedaj laže transport prenese.

Natančnejših podatkov o uporabi tega blaga v čebelarstvu, zlasti kako se obnese, doslej še manjka.

Pridelek medu od pravega žajblja (*Salvia officinalis*) je bil letos prav dovoljen. V Hrvaškem primorju in Dalmaciji ter na naših jadranskih otokih se čebelarji z letino prav pohvalijo.

Žajbljev med je menda najfinejši vseh vrst, ki jih pridelujemo v naši domovini. Kako je bilo s pomladansko pašo po drugih krajih Jugoslavije, pa nam ni znano. Prav umestno bi bilo, da bi »Zveza jugosl. čeb. društev« zbirala zadevne podatke in jih četrtletno objavljala v čebelarstvih listih. Potem bi vsaj približno vedeli za množino pridelka. Sedaj pa nimamo nikakega pregleda in ne moremo dati odgovora na številna vprašanja glede množine pomladanske, letne, jesenske, oziroma celoletne medene »žetve«. Mislimo, da

bi se dal ta nedostatek z majhnim trudom odpraviti.

Zanimiv primer. Letos je bila pomladanska paša v Ljubljani, oziroma njeni neposredni okolici zelo slaba. Le čebele v bližini Rožnika, Tivolija in Šišenskega hriba so bile nekoliko na boljšem, ker so brale na smreki. Posebne paše pa tudi tam ni bilo, razen majhnega pašnega okoliša pri Galletovi graščini v Zg. Šiški. Tam so čebele smreko dobro obrale. Gosp. Fr. Rojina, bivši urednik »Slov. Čeb.«, je natočil iz treh dobrih panjev 27 kg čistega smrekovca, pa jim je pustil še lepo zalogo. Pri točenju sem bil slučajno navzočen.

Vsa stvar je sama na sebi neznatna, toda zelo značilna. Bližnje čebele so bile skoraj suhe, panji na tem mestu pa medeni. Pa naj človek razume igro narave.

Požeruhi med panji niso redek pojav. Marsikdo je že pri svojih čebelah opazoval, da je kak panj ves med porabil za množitev zalege. Ko so drugi panji varčno ravnali z nabranim ali pa z dodanim živežem, je omenjeni panj — recimo mu zalegar — ves med izpremenil v »meso« in je bil vedno suh. Čestokrat se nam pripeti, da pri pobiranju medu odpremo najmočnejši panj z velikimi nadami, pa smo še bolj razočarani, ker jemljemo skoraj prazne sate iz medišča. Nobenega medu! Kako je to mogoče? Saj so drugi mnogo slabjši panji dali dvakrat, trikrat toliko! Imamo pač opravka z družino, ki čezmerno množi zalego od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Takih matic ne smemo puščati za pleme. Najbolje, da jih jeseni zamenjamo z mladnicami dobrega, medenega rodu.

Puh na starih satnicah je naraven pojav, ki ga lahko vidimo pri vsakem vosku. Nanovo skuhan vosek je gladke rumene barve. Kmalu se pa naredi po njem nekak puh, ki ga lahko

odstranimo s kako krpo. Vosek pomegli od zraka in svetlobe. Stare »posivele« satnice postanejo zopet lepo rumene, ako jih spomladi denemo na toplo solnce, ali pa jih držimo kratek čas nad soparo vrele vode, seveda v primeri razdalji, da se ne začno topiti.

Posivele satnice čebele ravno tako rade izdelajo kakor rumene. Puh satnice samo nekoliko kazi, kakovost pa ne trpi.

Posode in kante od masti in olja ne smemo uporabljati za spravlanje medu. Naj jih še tako skrbno očistimo z vrelo sodo, duh po masti in olju se jih še vedno drži in se ga med naglo navzame. Blago ima potem zoprni okus, ki zagabi uživanje celo prav malo izbirčnemu jeziku. Zatorej pozor!

Hvaležni smo lahko osrednjemu društvu, da nam je lansko jesen in letošnje pomlad preskrbelo brezdvajšen sladkor. Tisoče in tisoče panjev smo z njim rešili smrti. Zlasti letos spomladi bi pocepalo nešteto družin, če ne bi imeli cenenejšega sladkorja na razpogalo. Mnogi čebelarji so se šele sedaj zavedali dobrote, ki jo nudi organizacija čebelarju. Upajmo, da ne bodo ostali med nami zgolj zaradi sladkorja.

Darilo za društveno zbirko medu. Gospod kanonik Peter Zahija z otoka Krka, je podaril društvu dozo letošnjega zajbljivega medu za društveno zbirko. Darovalcu se prav iskreno zahvaljujemo!

Čebele in kultura tobaka. Romunsko čebelarstvo propada v krajih, kjer goje tobak. Čim bolj ga goje, tem manj čebel je v tisti pokrajini. Čebele pa ne poginejo zaradi nikotina, ki je v tobačni rastlini, marveč zaradi neke lepljive snovi, ki jo izločuje tobakov cvet. Z njo se omažejo pri nabiranju medu in ne morejo več leteti ter popadajo na tla in poginejo.

Zanimivo pa je, da tega pojava doslej še niso opazovali v južnih državah Severne Amerike, kjer goje mnogo tobaka.

Nova vrsta gnilobe čebelne zalege. V letih 1930 in 1931 so ugotovili v južnih državah USA novo vrsto gnilobe čebelne zalege, ki je nekaka mešanica kuge čebelne zalege in gnilobe. Glivici, ki jo provzroča, so dali ime para alvei, boleznj pa para gniloba čebelne zalege. Bolezen je zelo kužna in jo čebele raznašajo z ropanjem in s tem, da zaidejo v tuje panje. Tudi s satjem in z usedom jo čebelarji razpasejo.

Kalifornijski velečebelar inž. Buchanan pri dela letno povprečno 130.000 kg medu. Razume se, da je tak veleobrat mogoč le v krajih s prav izdatno pašo in s pomočjo vseh tehničnih pripomočkov, ki so ameriškim velečebelarjem na razpolago. Buchanan svoje čebele

neprestano prepeljava iz paše v pašo. Med pridobiva s pomočjo posebnih strojev, ki jih je mogoče uporabljati le v veleobratu. Izpod ogromnega točila teče med po ceveh v posebne obsežne zbiralnike, kjer se očisti, nato pa v velike posode z vsebino 5—7 ton, kjer ostane 30—40 dni, da se temeljito zgosti. Iz teh posod ga polnijo v posode za prodajo in ga nato razvažajo s posebnimi avtomobili križem Amerike. Buchanan proda skoraj ves med bolj na drobno, zlasti v kozarcih. Njegovo blago ima velik sloves, ker je čisto in sorta točno označena.

(Auslandmitteilungen).

Razredčeno melisno olje je izvrstno sredstvo za privabitev rojev na zaželeno mesto. Na liter vode damo 20 kapljic tega olja in naškropimo z njim mesto, kjer hočemo, da se bodo roji usedli. Škropljenje moramo vsakih 5 dni ponoviti in tudi po vsakem močnem dežju. S tem preprostim sredstvom si prihranimo plezanje po visokem drevju.

(Bienenmütterchen).

Sličice iz prakse. Dne 24. junija t. l. sem pregledoval svoje čebele in ugotovil tole zanimivo stanje. Vsi panji, ki sem jih prestavil začetkom junija, so imeli medišča skoraj suha, neprestavljeni panji pa neprimerno bolj nasmetena z medom, dasi niso bili tako živalni kakor prestavljeni, slabiči pa tudi ne. Ako uvažujemo suho teorijo, ki pravi, da s prestavljanjem omejujemo zaleganje in da čebele med, ki bi ga sicer porabile za zalego, po izvršenem prestavljanju kopičijo v medišču, ker nimajo porabe zanj, potem bi morali imeti vsi prestavljeni panji več medu nego neprestavljeni. V normalnih razmerah je to tudi res, čeprav ne pri vseh panjih. Letos je pa vse narobe. Ko sem prestavljaj, je bilo nekoliko lepih dni, potem je pa začelo liti in pritisnil je hlad, ki so ga občutili zlasti prestavljeni panji. Ta je vplival nanje tako porazno, da zbegani, kakor so bili zaradi prestavljanja, niso niti leteli toliko, kakor bi lahko; skratka, prestavljanje jim je v kritični dobi vzelo mnogo dobre volje. Čebele so čepel v ohlajenih panjih brez veselja do dela. Drugačno pa je bilo stanje v neprestavljenih panjih. Čeprav niso bili posebno živalni, je bilo plodišče nedotaknjeno in mnogo topleje nego v prestavljenih panjih. Vsako priliko so čebele porabile, da so živahno izletavale in nabrale medu, kolikor so ga največ mogle. Odtod rezerve v mediščih.

Tako si razlagam to veliko razliko. Kdor bi vedel še kaj več pripomniti, naj se oglasi, mu bom prav hvaležen, kajti več glav, več ve.

Pri omenjem pregledovanju sem prav posebno presenečen ugotovil, da je bil najbolj

KNJIŽEVNOST.

Znamenite knjige o čebelarstvu.

meden panj št. 60, v katerem gospodari matičica, ki mi jo je lansko leto podaril »znani ljubljanski čebelar, ki previdno odbira zaloge za mlade matice.« Ze lani se je obnesla. Panj si je sam nabral vso zimsko zalogo in podprl z dvema težkima satoma še siromašnega sosedu. Letos je pa razlika tolika, da je ne morem pripisovati zgolj slučaju, pač pa posebnim lastnostim tega rodu: večji marljivosti pri beru in bolj ekonomski porabi nabranega medu.

Večina naših matic je lepe temno kostanjeve barve. Ta barva pa ni enotna. V nekaterih rodovih čiste sive barve se porajajo kaj pisane matice, ki imajo zelo šarast zadek. Rumenkasti in rjavkasti prameni se živo menjavajo. Na nenavadno pisano matico, v nekem mojem panju, pa me je opozoril g. Fr. V., ki mi pomaga čebelariti. Ogle dal sem si jo in moram reči, da se prav malo razlikuje od sršena, tako zanimivo pisana je. Panj ima čiste, sive čebele. Gospod V. pravi, da še ni nikdar videl tako rumene pisane matice, da si jih je opazoval že tisoče.

To naj nam ostane v spominu kadar bomo pri vzreji matic govorili in pisali o njih barvi.

Vpliv sladkorja? Neki tukajšnji čebelar mi je pravil, da je prezimil 14 panjev, od katerih ni dal dvema skoraj nič sladkorja, drugim pa večino zimskega živeža v sladkorju od društva. Ko je cvetela hruška, je precej medila, toda čebele so jo le slabo obletavale. Ko je panje pregledoval, je zapazil nov med, očitno od hruške, le v onih dveh panjih, ki nista bila dobila sladkorja skoraj nič, v drugih pa ne.

Ko je cvetel divji kostanj, je opazil, da so prinašale obnožino samo čebele onih dveh panjev, katerima ni pokladal jeseni sladkorja, drugih panjev čebele pa jo niso prinašale.

On sklepa, da škoduje sladkorno krmljenje čebelarom ali na vohu ali pa oslabijo njih sesalke. — Kaj pravite? — Zupančič Franjo, šol. upr. v pok., Krčevina.

Pojasnilo. V zadnji številki »Sl. Č.« sem med »Drobižem« objavil tudi beležko: »Znanstveni napredek čebelarstva«. Da ne bi kdo domneval, da sem z beležko imel kake posebne namene, bodi omenjeno, da mi pri pisanju niti na misel ni prišlo, da bi hotel s tem opozoriti na pisavo kakega sotrudnika »Sl. Č.« To je iz beležke točno razvidno in prosim vse cenj. čitatelje, da jo sodijo le s tega stališča.

A. B.

* Nič! Vse to je le zgolj slučaj in domneva brez stvarne podlage. Op. ured.

Na mnoga vprašanja po resnično dobrih in porabnih slovenskih knjigah o čebelarstvu tako za začetnike kakor tudi za takšne, ki so že napredovali, je priložila založba Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani v številki 7 »Čebelarja« svoj seznam praktičnih knjig, v katerem sta navedeni (str. 5 in 8) poleg mnogih drugih knjig, ki bodo nedvomno zanimale naše člane, tudi dve znameniti deli iz čebelarstva. Najprej nam je omeniti slavno knjigo Antona Janše: **Nauk o čebelarstvu**, ki ga je v tretji izdaji priredil Francišek Rojina in ki ima kot dodatek v priredbi M. Humeka velepomemben opis Albertijevega - Žnidaršičevega panja in načina, kako v njem čebelarimo. Opozoriti nam je zlasti na dejstvo, da bomo obhajali l. 1934 dvestoletnico rojstva prvega slovenskega velikana na polju čebelarstva, Antona Janše (roj. 1734), katerega je l. 1770 na ukaz cesarice Marije Terezije nastavila gospodarska družba na Dunaju za prvega strokovnega učitelja za čebelarstvo sploh. Njegov »Popolni nauk o čebelarstvu« je prvič izšel v slovenskem jeziku l. 1792 in velja še danes za eno najboljših del na tem področju, zato ga mora vsak čebelar vedno imeti pri roki. (Cena broš. Din 24.—). — Dalje toplo priporočamo strokovno knjigo za naprednejše čebelarje: Anton Žnidaršič: **Naš panj**. Opis in praktičen navod, kako naj čebelarimo v njem. — Pojasnjeno s 107 slikami v besedilu. (Cena broš. Din 35.—, vez. Din 40.—). — Poleg teh dveh ima Jugoslovanska knjigarna v zalogi tudi Lakmayerjevo knjigo »Umni čebelar«. (Cena broš. Din 24.—, vez. Din 36.—). — Priloženi seznam knjig pa vsebuje še mnogo drugih praktičnih del, katera bodo nedvomno zbudila zanimanje naših članov.

Listnica uredništva. Tiskarski škrat je v predalih prejšnje številke ponekod grdo gospodaril. Pri zapisniku XIX. seje na strani 110, prvi desni odstavek, je pohrustal pri zadnjem stavku kar celo besedo. Stavke se mora pravilno glasiti: »Potrebno je tudi, da se naroče izvirne slike kranjske čebele...«

Tudi nad »Drobiž« se je skopal in izpahnul pri beležki »Nenavadna uporaba medu« celo vrstico, namesto nje pa vtihotapil iz prve beležke »Drobiža« — »Črne čebele v Sloveniji« šesto vrstico, ki je sedaj dvakrat tiskana. Namesto te bi moralo biti sledeče besedilo: »ne pozna več. Snaženje pipe, polnje in pri... žiganje...«

Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjsko šolo v Marijanišču v Ljubljani.

S 1. novembrom 1933 se prične dvaintrideseti tečaj kmetijsko gospodinjske šole, ki bo trajala 10 mesecev.

Sprejete gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani.

Teoretični del pouka obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, zdravoslovje, poljedelstvo in kmetijsko kemijo.

Gojenke se praktično vežbajo v kuhanju, ročnem in strojnem šivanju, krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarkstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Vadijo se tudi v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Popolna oskrbnina znaša mesečno Din 500.—. Del oskrbnine lahko poravnajo starši tudi v živilih. — Manj imovitim gojenkam bo zavod mesečnino po možnosti znižal.

Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj obleko, perilo, obutev, potrebno za delavnik in praznik. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete, ki so lahko tudi iz domačega platna.

Dekleta, ki hočejo stopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo;
3. predložiti zdravniško izpričevalo;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosedanji poklic;
5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože,

ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno pisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo na vodstvo gospodinjske šole Marijanišča v Ljubljani, vsaj do 30. avgusta 1933.

V Ljubljani, dne 24. junija 1933.

VODSTVO MARIJANIŠČA V LJUBLJANI.

RAZGLAS!

Na banovinski KMETIJSKI ŠOLI NA GRMU pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka: **letno šolo** in **zimsko šolo**. Letna šola trajala eno leto, zimska pa dve zimi pa 5 mesecev. Bodočo zimo bo I. tečaj, drugo zimo pa II. tečaj.

Vsi učenci stanujejo v zavoda (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje za **letno** in za **zimsko šolo**, kolkovane z Din 5.— je poslati ravnateljstvu šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. septembra t. l.

Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nramnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek za Din 2.—), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek Din 2.—), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo ustanovo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu prejeta podpora iz javnih sredstev.

Starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo predložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Društvena Čebelarna v Ljubljani

Pražakova ulica št. 13

kupuje

med brezhibne kakovosti. Poslati ji je vzorec medu z navedbo cene.

prodaja

vse čebelarske potrebščine prvovrstne kakovosti

Zahtevajte cenik!

Čebelarji, naročajte čebelarske potrebsčine
le pri Društveni Čebelarni.

Mali oglasi

Prodam 150 kg cvetličnega medu po Din 15.—. Lovrenčec Martin, sodar,
Tilovci 69, p. Bogojina.

Kupujem oplojene matice, čiste sivke. Valentin Noč, čebelar, Škofja Loka.

Stari letniki. Uprava »Slov. Čebelarja« ima v zalogi še več popolnih starih letnikov in posameznih števil, ki so potrebne za izpopolnitev letnika. V zalogi so popolni letniki 1904, 1905, 1908, 1910, 1912, 1915, 1917, 1921, 1922, 1923, 1925, 1926, 1927, 1928, 1931. Vsak letnik stane 20 Din, posamezne številke pa so na razpolago po 2 Din.

Na razpolago so še številke sledečih letnikov:

1899: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

1900: 10, 11, 12.

1903: vse, le št. 8 ne.

1905: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12.

1906: 1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 12.

1907: vse, le št. 3 ne.

1908: vse, le št. 2 ne.

1909: vse, le št. 1 ne.

1912: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10.

1913: vse, le št. 7 in 8 ne.

1914: 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12.

1915: vse, le št. 2 in 3 ne.

1916: vse, le št. 7, 8, 9 ne.

1917: vse, le št. 1 in 2 ne.

1918: 1, 2, 3, 4.

1919: 8, 9, 10, 11, 12.

1920: 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

1921: vse številke.

1922: vse, le št. 5 in 6 ne.

1923: vse številke.

1924: vse, le št. 1 ne.

1925: vse številke.

1926: vse, le št. 8 ne.

1927: vse številke.

1928: vse številke.

1929: vse, le št. 2 ne.

1930: vse, le št. 2 ne.

1931: vse številke.

1932: vse številke.